

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΙΑΝΤΑ

Τη βραδιά της 13 του Μάρτη παίχτηκε στο Δημοτικό Θέατρο από την «Εταιρίαν προς διδασκαλίαν αρχαίων δραμάτων» ο Αϊαντας του Σοφοκλή. Δεν έχουμε κανένα λόγο να κατηγορήσουμε προκαταβολικά το έργο του κ. Μιατριώτη, που θέλει να φιλνταί της αρχαίας τραγωδίας προστάτης "Αγ.ος και σεβαστός ο σκοπός του κ' η πρόθεσή του, σεβαστοί κ' κόποι του" με το αποτέλεσμα τους έχει τέτιο, που να μη γεννήσει μερικές σκέψεις ολότελα αντίθετες του ενθουσιασμού του.

Η τραγωδία παίχτηκε όσο μπορούσε καλύτερα. Τα διάφορα πρόσωπα ήταν μελετημένα κ' έδειξαν ότι οι κόποι του καλού τους δάσκαλου, του κ. Μάρκου Σιγάλα δεν πήγαν χαμένοι. Πρό πάντων ο κ. Πετρος Λέων που έπαιξε τον Αϊαντα, παρουσιάστηκε αληθινός ήρωας τραγωδίας και μόρσε με το παράτημά του, τη φωνή του, τη φωτιά, που είχε μέσα του, να μάς κάνει να νοιώσουμε ότι είναι καλλιτέχνης σωτός και καταλαβαίνει τι θα πει σκηνή. Κι' ακόμη με την πονεμένη μορφή του μάς παρουσίαζε παρά πολύ αληθινά το μελαγχολικό και χτυπημένο με την κατάρα των θεών τραγικό ήρωα. δηλαδή είχε χωνύσει το χαρακτήρα του Αϊαντα. Τα ίδια άπανου-κάτου μπορεί να πει κανένας και για τον κ. Ζήνωνα, που έπαιξε το πρόσωπο του Δυσσεί με τέγνη και δύναμη, έχει συνηθισμένη. Κι' ο αρχηγός του χορού κ. Πάνος Καλογρίκος γεννημένος καλλιτέχνης για την αρχαία τραγωδία, τόσο που να φτάνει κανένας στη σκέψη, ότι η αρχαία Διονυσιακή ψυχή σιγοφίλησε τη δική του. Σεχωριστή έντύπωση έκαμε κ' η δεσποινίδα Άρτεμιδα Ζάρα που έπαιξε την Τέκμηρα. Είχε στιγμές, που μά την αληθεία δε μπορούσε κανένας να φανταστεί, ότι για πρώτη φορά ανέβαινε στη σκηνή. Μαθήτρα του κ. Σιγάλα κι' αυτή.

Κι' αυτά ήταν το όμορφο μέρος της παράστασης. Μά κατά δυστυχία τα χροικά της τραγωδίας είχαν μελοποιηθη(1) από τον κ. Παχίκο. Γιατί; άπλούστατα για να πει ο κ. Μιατριώτης, ότι είναι προστάτης και της αρχαίας και της εθνικής μουσικής. Κι' όμως οι άκουσαν τις διάφορες ρεσιτατίβες από την Αϊντά και το Ριγκολέτο και την Καβαλερία Ρουσσικάνα και δεν ξέρω από πιδ άλλο μελοδραμα, που τραγουδούσε ο Χορός ανακατωμένες με μερικά τροπάρια Β ζαντινής μουσικής εις ήχον πλάγιον Δ' και άλλα κοντάκια, και με κάμψους νότες από τα δημοτικά μας τραγούδια, όσοι άκουσαν αυτό το μωσαϊκό, ξέχαναν ότι άκούν και βλέπουν τραγωδία του Σοφοκλή. Έπρεπε, βλέπετε, να έχει και το άσπειο μέρος της η παράσταση να φανεί κ' εδώ ο Ρωμαίικος χαρακτήρας, που μπορεί και τα πιδ σοβαρά να τα κάνει γελοία με τη στενοκεφαλιά του ή με τη μαϊνία του να δείχνει, ότι θέλει να φυλάξει τους προγονικούς θησαυρούς. Μά έσβυσαν μέσα στο θέατρο και οι τελευταίοι ήχοι

κου δασμού αναγκάζεσαι να φορολογήσης κάποιαν άλλη τους, κι έτσι προστατεύεις εντόπια βιομηχανία που ίσως δεν τ' χρειάζεται πολύ άφινοντας άπροστάτευτη την πιδ ζημιωμένη από ξένο δασμό. Η Ρωσία λ. χ. κ' η Αμερικη φορολογούν υπερβολικά τ' άγγλικά ύφασματα. Η Αγγλία όμως δεν μπορεί να φορολογήση τ' άδικά τους γιατί τέτοιων ειδών δεν εισάγει έκείθε παρά τιποτένια ποσά, ενώ εισάγει πλήθος θρόφιμα και πρώτες ύλες. Για να χτυπήση λοιπόν με άνταποδοτικούς δασμούς αυτά τ' άδύ "Εθνη, τ' ά πιδ προστατευτικά του κόσμου, πρέπει να φορολογήση τ' η θροφή της.

Πώς οι ξένοι πλημμυρούν την Αγγλία με φτηνές πραγματίειες, ή, όπως λέει ο κόσμος περιπαιχτικά, πώς «άδειάζουν» εκεί όλες τους τις φτηνοδουλιές, είναι υπερβολή. Ίσως κάτι λίγες εισάχονται σε υπερβολικές τιμές, και τ' ά να φορολογήσης τέτοια είδη δε θα πη άλλο παρά καθάρη προστασία του άγγλου βιομήχανου. Θα καταντήση να βάζης άνταποδοτικούς δασμούς στα φτηνότερα και καλλίτερα είδη—γιατί αν δεν είτανε τέτοια, ο κόσμος δε θα τ' άφερνε άπ' έξω—και θα ζημιώσης, όχι μονάχα τόν εντόπιο ξοδευτή, παρά πολύ συχνά και τόν ίδιο τόν εντόπιο βιομήχανο, γιατί πολλά ξένα είδη, όντας μισοτελειωμένες πραγματίειες που έπειτα ζετλειώνονται μέσα στον τύπο, καταντούν η πρώτη ύλη άγγλικής βιομηχανίας. Άγοράζοντας τα φτηνά, ο Άγγλος βιομήχανος κατασκευάζει φτηνά, πουλει φτηνά και συναγωνίζεται καλλίτερα τούς ξένους. Αν η Άγγλική έμποδίση την εισαγωγή τους, θα πζνε άλλο, και τότε την ωφέλεια φτηνού ύλικού θα την έχη ο ξένος άντίπαλος. Τ' ά αγοράζουμε, λένε, φτηνά, δε βλάπτει έμάς, παρά βλάπτει εκείνους που μάς πουλούν. Πώς οι ξένοι δασμοί είναι κάποτε υπερβολικά άδικοι και φανερά έχτρικοί, αυτό είναι αλήθεια. Πριν όμως βάλη τ' ά Κράτος άνταποδοτικό δασμό πρέπει τουλάχιστο ν' άποδειχτή πώς αυτό είναι τ' ά μοναχό και βέβαιο μέσο για να κατορθώση την κατάργηση των ξενικών και πώς δε θα ζημιώση την ίδια την Αγγλία περισσότερο παρά τούς ξένους. Έπειτα πρέπει και να ψηφίζεται κάθε φορά έπιτηδες νόμος. Τ' ά να δοθη στο Κράτος καινούρια έξουσία να βάζη άνταποδοτικό δασμό, όταν τ' ά νομίση άναγκαίο, είναι άντισυνταγματικό και πικίντυνο.

Αν οι ξένοι φορολογούν άγγλικήν άποικία γιατί έδωσε δασμολογικό προνόμιο στην Αγγλία, αυτός λένε, δεν είναι λόγος για ν' άρχίση η Αγγλία δασμολογικό πόλεμο μαζί τους. Άφου έδωσε στίς

άποικίες της άυτονομία, με τ' ά δικίο τους οι ξένοι τίς μεταχειρίζονται όπως κάθε άνεξάρτητη πολιτεία που δε δίνει τ' ά ίδια έμπορικά προνόμια σε όλους. Έπειτα, περισσότερο ζημιώνονται οι ξένοι φορολογώντας τ' άποικιακά είδη, που τ' ά περισσότερα είναι θρόφιμα, παρά ό,τι ζημιώνονται οι άγγλικές άποικίες φορολογώντας τ' ά ξένα βιομηχανήματα που συναγωνίζονται με τ' ά δικά τους.

M.

ΣΤΟΝ ΠΟΛΥΚΛΑΜΕΝΟ ΠΛΑΤΩΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Τ' ά τρυφερό σου τ' ά κορμί που τ' ά θέρμαινε
Του ήλιου η άχτίδα.
Τ' ά τρυφερό σου τ' ά κορμί που τ' ά θροσίζε
Η δροσιά της άβγης.
Που η ζωή τ' ά δίνει τ' ά ρόδα στο στόμα
Και τ' ά μορφο χαμογέλιο.
Που η ζωή τ' ά δίνει την κίνηση την δλόζωη
Και τ' ά χαρά την δλόθεομη.
Τ' ά τρυφερό σου τ' ά κορμί άκίνητο τώρα
Του ήλιου η άχτίδα δεν τ' ά θερμαίνει
Τ' ά τρυφερό σου τ' ά κορμί πιδ δεν τ' ά θροσίζει
Η δροσιά της άβγης.
Η ζωή δεν τ' ά χαρίζει πιδ στο στόμα
Τ' ά μορφο χαμογέλιο.
Η ζωή δεν τ' ά δίνει πιδ την κίνηση την δλόζωη
Και τ' ά χαρά την δλόθεομη.
Γαλήνη βασιλεύει στο λουλουδέσιο πρόσωπο
Γαλήνη, γαλήνη.
Και με καταπονά τ' ά μεγαλείο της
Τ' ά μεγαλείο της τ' ά υπεράψηλο
Και φέρνει την ψυχή μου σε κατάνυξη
Σε μουσικιά κατάνυξη.
Ω σκέψη που με οδηγείς στον άγνωριστο κόσμο
Τόν δνειρεμένο κόσμο.
Μου θυμίζεις κ' έμένα πώς είμαι με ψιλή πνοή
Λιανοτρέμουλη.
Που η δύναμη της άφομοίωσης την καλεί
Ω την καλεί.
Ω αιώνια άπόσπαση, ω αιώνια ένωση
Της πολύχρωμης οδοίας!
Πόλη ΜΟΛΤΩΜΑΤΗΣ

βράδυ σ' τ' ά γεμάτα να τ' ά ετοιμάσω τ' ά πρώτο φύλλο. Μετάφρασα ένα παιδιακίστικο διηγηματάκι από 'να γαλλικό περιοδικό, που κατώρθωσα ναύρω, έγραψα ένα παρκαμύθι, όπως τ' ά ξέρω, ξεσήκωσα δεξιά κι' άριστερά, από πκληά περιεδικά, την Εύτέρπη, τ' ά Χρυσάλιδα, αίνιγματα και γρίφους, κι' ύστερα κόλλησα σ' τ' ά τέλος και τ' ά βαρύ πυροβολικό του 'Ηλία, τις δύσκολες λύσεις μερικών προβλημάτων της Γεωμετρίας και τ' ά; Άλγεβρας, άπ' τ' ά μέρη που κάναμε μάθημα σ' τ' ά δεύτερη του γυμνασίου. Με φοβερό καρδιοχτύπι περιμέναμε την Κυριακή του πρώτου φύλλου.

Από βραδύς ο 'Ηλιος με τόν Άριστοτέλη, τόν κεφαλαιοπύχο σύντροφο, ριζώθηκαν στο τυπογραφείο, με τ' ά μάτια τους τέσσαρα, με μάς βάλη καμμιά τρικλοποδιά ο τυπογράφος! Έγώ περιμένα σ' τ' ά σπιτί μου, με σοβρότητα άκδηματικό, τις δοκιμές του τυπογραφείου. Τέλος πρϊ πρϊ λευτερώθηκε η συντροφιά και βγήκε στο φως ένα έφταμηνίτικο ψοφίμακι: Η έφημερίς ο Όμηρος, φρεδύς πλατύς με πολλά μπιχλιπιδία γραμμένος, με τ' ά μεγάλου Όμηρου την εικόνα 'πανωκέφαλα. Από κάτω με μεγάλα φαντεχτερα γράματα φιγουράριζαν τ' ά όνόματα του 'Ηλία Διαβολάκου, δοκίμου ιερομονάχου, άρχισυντάκτου, και του Άριστοτέλους Κουνενέ, ιδιοκτίτου.

Έγώ, αν και είχα ένα κρυπό παρκαμύθιο πώς κανείς δεν μ' έπαινε χαμπαρι, πέταξα άπ' τ' ά χαρά μου σαν άκουσα τις μάγκες να διαλαλούν σ' τούς δρόμους, με τις άλλες έφημερίδες, και τόν «Όμηρό μου», τ' ά καμμάκι αυτό της σορίας μου! Οι σύντροφοι με συζητήκανε άπ' τ' ά καρδιά τους για τ' ά έπιτυχία, βεβαιώνοντας πώς τ' ά γραφόμενά μου κάναν στον κόσμο μεγάλη έντύπωση και πώς η δουλειά μας θα πάη πρϊμα! Την πούληση την άφήκανε στον τυπογράφο όπως κι' άλλες έφημερίδες που τύπωνε κάνανε. Ξάν πέρασαν τρεις τέσσερες μέρες ο συντάχτης με τόν ιδιοκτίτη πήγανε στο τυπογραφείο με καμμάρι να μάς ψουν τ' ά καζάντια ο τυπογράφος έβαλε τ' ά χέρι του σ' τ' ά τσέπη κι' έβγαλε πέντε δεκάρες! Κάτω κει τ' ά άπουλητα φύλλα, σε μια στίβα μαζωμένα, κλαίγαν άπαρηγόρητα τ' ά μοίρα τους....

Ο Πάτερ 'Ηλιος φρενιασμένος ήρθε άπ' τ' ά τυπογραφείο στο σπιτί μας φως φανερό ήτανε πώς ο μαπαρξά ο τυπογράφος μάς γέλασε, μάς χαντάκωσε, άπ' άλλα φύλλα πληρωμένος· βέβαια δε τούς έσύμπερνε να πη τ' ά δικό μας μπροστά και φρόντισαν με άτιμιες να τ' ά ξεπαστρέψουν! Άκούς εκεί ο μόρνος να τ' ά πη πώς κάτι θα κολλήση από χονδρική πούληση... σ' τ' ά μπκαλίκα; Άχ! μαρέ και π' ά τ' ά τ' ά π' ά! Να μην τόν πούνε κλόγερο αν δεν τ' ά

ξεριζώση καμμιά μέρα τ' ά μουστάκι, τ' ά τ' ά τ' ά τ' ά... Έγώ που τσακίζομουν ο δύστυχος να ετοιμάζω τ' ά δεύτερο φύλλο, κούνησα τ' ά κεφαλι μου, σαν άκουσα τ' ά κακά χαμπαρία, πέρνοντας την πικρή άπόφαση πώς δεν ήτανε γραμμένο να δείξω πιδ σοφές τις δεύτερες σκέψεις μου!

Άλήθεια ύστερ' άπ' ατ' ά την πρώτη τύφλα μας ήρθε κι' άλλη πιδ τρανή σ' τ' ά γυμνάσιο. Μόλις πήγαμε τ' ά πρϊ στο μάθημα μάς προσκάλεσε ο γυμνασιάρχης στο γραφείο, όπου περιμενε κι' ο πατέρας του Άριστοτέλη. Ο γυμνασιάρχης, λαμπρός άνθρωπος άλλ' άυστηρός, σαν αρχαίος Σπαρτιάτης, μάς έψαλε τόν αναβαλλόμενο, λέγοντας πώς αν τοληήσουμε να βγάλουμε κι' άλλο φύλλο θα μάς διώξη από τ' ά σχολείο, μ' όλη τ' ά λύπη που θα νοιώση για μένα, έπιμελή ως τότε μάθητή και φρόνιμο. Μην έρωτάτε τ' ά χαλικά μου! Βγήκ' από τ' ά γραφείο κατκόκκινος άπ' την ντροπή μου, με μάτια γεμάτα δάκρυα, και βλαστήμησα την ώρα και τ' ά στιγμή που μπλεχτήκα σ' τις παληοδοιές του 'Ηλία. Όλη ατ' ά την ιστορία μάς τ' ά έσκάρωσε ο πατέρας του Άριστοτέλη, που καθόλου δε ενθουσιάστηκε με τ' ά δόξα του γιου του! Και βέβαια δε ν τ' ά ήτανε εύχαριστο να βλέπη να κάνουν φτερά πότε δεκάρια και πότε είκοσιπεντάρια. (Άκολουθεί)